

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4832/2019
18.12.2019. година
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступа Вукица Мидоровић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., кога заступа Ивана Сивчев Марчетић, адвокат из ..., ради вршења родитељског права, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 465/19 од 17.09.2019. године, у седници већа одржаној дана 18.12.2019. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж2 465/19 од 17.09.2019. године и Основног суда у Кикинди П2 545/18 од 27.05.2019. године у ставу првом, другом, трећем, четвртном, петом и шестом изреке и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Кикинди П2 545/18 од 27.05.2019. године, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да суд самостално вршење родитељског права над малолетном децом парничних странака ВВ и ГГ повери тужиљи као мајци а туженог обавезе да на име доприноса законском издржавању малолетне деце плаћа месечно почев од подношења тужбе 29.11.2018. године па убудуће укупан износ од 15.000,00 динара и то на име издржавања мал. ВВ износ од 7.500,00 динара и мал. ГГ износ од 7.500,00 динара с тим да доспеле а неисплаћене рате плати одједном у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде а будуће до десетог у месецу за текући месец са законском затезном каматом од падања у доцњу до исплате (став први изреке). Самостално вршење родитељског права над мал. ВВ и ГГ поверава се туженом као оцу. (став други изреке) Наређено је тужиљи да без одлагања по пријему пресуде малолетног ВВ и мал. ГГ преда туженом. (став трећи изреке) Обавезана је тужиља да на име доприноса законском издржавању малолетне деце плаћа месечно укупан износ од 10.000,00 динара односно за свако дете понаособ по 5.000,00 динара и то почев од 27.05.2019. године па убудуће док трају законски услови за то. (став четврти изреке) Начин одржавања личних односа тужиље са малолетном децом одвијаће се тако што ће деца код мајке боравити сваког првог и трећег викенда у месецу и то почев од петка поподне у термину који буде изводљив, тако да не ремети дететове школске обавезе, до недеље до 17,00 часова. (став пети изреке) Одређено је да свака странка сноси своје

трошкове поступка. (став шести изреке) Тужила је ослобођена од обавеза плаћања судских такса у овој правној ствари (став седми изреке) и одбијен је захтев тужиле за доношење привремене мере (став осми изреке).

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 465/19 од 17.09.2019. године потврђена је првостепена пресуда у ставу 1-6 и осмом изреке и одбијен захтев тужиле за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену благовремено је изјавила ревизију тужила због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку и налази да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању странке су живе у ванбрачној заједници у периоду од 13.10.2011. године до 20.11.2017. године у којој је рођено двоје деце ВВ ... године и ГГ дана ... године. Тужила је више пута прекидала заједницу живота а дана ... 2017. године је са децом смештена у сигурну кућу. Тим поводом надлежно тужилаштво против туженог није покренуло поступак за кривично дело насиља у породици нити је тужила поднела тужбу ради одређивања мера заштите. Тужила живи са децом у ... у родитељској кући са мајком, братом и његовом породицом. Није радно ангажована нити показује аутентичну мотивацију за радно ангажовање а издржава се од социјалне помоћи у месечном износу од 14.100,00 динара и дечијег додатка у износу од 5.500,00 динара. Тужени је након прекида заједнице живота странака наставио да живи у породичној кући површине 52 м² у ..., власништво родитеља, запослен је са зарадом од 37.000,00 динара месечно.

Налазећи да је процена Центра за социјални рад, да је средина у којој деца сада живе са тужилом нестимулативна за њих, јер су изложени честим сукобима чланова породице, да тужила није на адекватан начин одговорила на део својих родитељских обавеза које се односе на дечије образовање, јер старије дете не похађа редовно ... установу и није припремљено за полазак у школу, да је тужила онемогућавала одржавање личних односа деце са туженим и туженог помињала у негативном контексту при чему је тужени у стању да на одговарајући начин задовољи потребе деце уколико би му била поверена на самостално вршење родитељског права, нижестепени судови су применом члана 6. став 1. , 266. став 1., 78. став 3. и 160-162. Породичног закона и члана 3. Конвенције о правима детета одбили тужбени захтев, одредили да самостално вршење родитељског права над малолетном децом странака врши отац, наложили тужили предају деце, обавезу издржавања и уредили начин одражавања личних односа деце са мајком.

По оцени Врховног касационог суда побијана одлука је заснована на погрешној примени материјалног права услед чега чињенично стање није у потпуности утврђено.

Према члану 6. став 1. Породичног закона свако је дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детата, а према члану 266. став 1. истог закона у спору за заштиту права детета и у спору за вршење односно лишење родитељског права суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета. Иако је побијана одлука формално заснована на наведеним одредбама,

одбијањем тужбеног захтева и поверавањем самосталног вршења родитељског права оцу нису узете у обзир и испитане све околности нужне за процену најбољег интереса малолетне деце странака у поступку одлучивања о вршењу родитељског права. У спроведеном поступку прибављени су извештаји Центра за социјални рад ... и ... и саслушана тужиља у својству парничне странке при чему се тужени, иако уредно позван није одазвао ниједном позиву суда, нити је поднео противтужбу за самостално вршење родитељског права. У спору за вршење родитељског права суд је дужан да затражи налаз и стручно мишљење органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима али се тиме улога суда не завршава, већ је суд дужан да самостално процени подобност родитеља за вршење родитељског права водећи рачуна о мишљењу органа старатељства и свим релевантним околностима случаја уз процену најбољег интереса деце примењујући при том истражно начело сходно члану 205. Породичног закона. Нижестепене одлуке дају разлоге у вези индиција за породично насиље, међутим, пасивно држање туженог у поступку, указивање тужиље на породично насиље и боравак у сигурној кући, боравак туженог у ... (извештај Центра за социјални рад ...) чија дужина није испитана и пресуђење без иједног непосредног контакта суда са туженим представљају околности чији правни значај суд није у потпуности и непосредно оценио а које за сада чине спорним постојање воље туженог за самостално старање о деци и његову подобност за самостално вршење родитељског права. Са изнетих разлога нижестепене одлуке су морале бити укинуте.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити указане неправилности, поново оценити најбољи интерес деце и донети правилну и на закону засновану одлуку.

Са изнетих разлога одлучено је као у изреци решења на основу члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић